

Bilag C

Dato 27-06-2025

Sagsbehandler Isabella Caroline S

Niekrenz

Raastoffer@ru.rm.dk

Tel. +4578411919

Sagsnr. 1-50-71-14-23

Side 1

Vurdering efter habitatbekendtgørelsen i forbindelse med ansøgning om råstofindvinding på matr.nr. 29a, 29c, 30, 16f, 2f, Degneboligen, Ølstrup i Ringkøbing-Skjern Kommune

A. Lovgrundlag

A.1 Natura 2000

Før der gives tilladelse til råstofindvinding efter råstoflovens¹ § 7, skal der i henhold til § 6, stk. 1 i habitatbekendtgørelsen² foretages en vurdering af, om det ansøgte, i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt. Denne vurdering kaldes derfor en Natura 2000-væsentlighedsvurdering.

Vurderingen af om en plan eller et projekt påvirker et Natura 2000-område væsentligt basere sig på, om projektet påvirker de karakteristika og miljømæssige forhold, der kendetegner det konkrete Natura 2000-område, herunder særligt de konkret fastsatte bevaringsmålsætninger for de arter og naturtyper, der er på Natura 2000-områdets udpegningsgrundlag.

Hvis det i væsentlighedsvurderingen ikke kan udelukkes, at det ansøgte råstofindvindingsprojekt kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, skal der foretages en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på Natura 2000-området under hensyn til bevaringsmålsætningen for det pågældende område, jf. habitatbekendtgørelsens § 6, stk. 2. Viser vurderingen, at projektet vil skade det internationale naturbeskyttelsesområdes integritet, kan der ikke meddeles tilladelse til det ansøgte.

¹ LBK nr. 124 af 26/01/2017 Bekendtgørelse af lov om råstoffer.

² BEK nr. 1098 af 21/08/2023 Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

Væsentlighedsvurderingen og, hvis påkrævet, konsekvensvurderingen skal fremgå af myndighedens afgørelse, jf. habitatbekendtgørelsens § 6, stk. 4.

Region Midtjyllands konkrete Natura 2000-væsentlighedsvurdering for det ansøgte råstofindvindingsprojekt fremgår af afsnit B.

A.2 Bilag IV

Tilladelse til råstofindvinding efter råstoflovens § 7, stk. 1, er omfattet af habitatbekendtgørelsens § 7, stk. 3, nr. 1, og derved forpligtelsen i habitatbekendtgørelsens § 10. Før der gives tilladelse efter råstoflovens § 7, stk. 1, skal Region Midtjylland således vurdere, om det ansøgte projekt kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder for bilag IV-arter i deres naturlige udbredelsesområder, jf. habitatbekendtgørelsen § 10.

Et yngle- eller rasteområde forstås som en samling af lokaliteter, hvor en bestand af en art yngler eller raster, og ikke som hver enkelt lokalitet eller forekomst, medmindre der ikke er økologisk sammenhæng med andre lokaliteter eller forekomster. Ofte vil de enkelte lokaliteter i et sådant "netværk" af lokaliteter, der udgør et yngle- eller rasteområde, indbyrdes supplere hinanden i at opretholde bestanden. Betydningen af de enkelte lokaliteter i netværket kan afhænge af bestandens tæthed og spredningsmuligheder. Ved vurderingen af, om et yngle- eller rasteområde beskadiges eller ødelægges, er det afgørende, om den økologiske funktionalitet kan opretholdes på mindst samme niveau som hidtil. Vurdering af, hvorvidt en bilag IV-art vil blive påvirket af et givent projekt, forudsætte blandt andet kendskab til arternes konkrete forekomst og udbredelse i det berørte område, spredningsmuligheder og økologiske sammenhænge.

Region Midtjyllands konkrete vurdering af bilag IV-arter for det ansøgte råstofindvindingsprojekt fremgår af afsnit C.

B. Natura 2000-væsentlighedsvurdering

Nærmeste internationale naturbeskyttelsesområde er Natura 2000-område nr. 69 - Ringkøbing Fjord og Nymindestrømmen, indeholdende habitatområde H62, fuglebeskyttelsesområde F43 og ramsarområde nr. 2, beliggende i en afstand af ca. 7,5 km sydvest for det ansøgte indvindingsareal.

Natura 2000-området er specielt udpeget hovedsageligt på grund af kystlagunen Ringkøbing Fjord der indgår i områdeudpegningen, og de mange vandflader i små og store søer især på Tipperhalvøen som også henregnes til naturtypen kystlaguner. I det lavvandede fjordområde hvor Skjern Å danner et delta i Ringkøbing Fjord findes

naturtypen flodmunding som et af de få steder i landet. Fjorden er en stor lavvandet brakvandsfjord omgivet af bl.a. store strandengsarealer, især ved Værnengene og Tipperne, der danner en halvø ud i den sydlige ende af fjorden. Her er landskabet fladt med talrige småsøer og enge, der er gennemskåret af loer og enkelte grøfter. På engene findes en af landets sidste faste ynglepladser for alm. ryle, brushane og stor kobbersneppe. Ved halvøens sydvestside findes flere klitområder, bl.a. Store- og Lille Mjøl og Bjålum Klit. I den østlige del af Ringkøbing Fjord ligger øen Klægbanken, der overvejende er bevokset med højt tagrør. I fjordens sydøst hjørne har Skjern Å sit udløbsdelta. Her findes bl.a. planten vandranke. Ud for å-deltaet ligger øen Høje Sande, hvor landets største bestand af skestork har ynglet gennem en årrække. Fjorden har forbindelse til Vesterhavet gennem slusen ved Hvide Sande.

Udpegningsgrundlaget for habitatområde H62 og fuglebeskyttelsesområde F43 i gældende Natura 2000-plan 2022-2027 fremgår af nedenstående tabel:

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 62		
Naturtyper:	Flodmunding (1130)	Lagune* (1150)
	Strandeng (1330)	Forklit (2110)
	Hvid klit (2120)	Grå/grøn klit (2130)
	Klithede* (2140)	Havtørnklit (2160)
	Grårisklit (2170)	Klitlavning (2190)
	Kransnålalge-sø (3140)	Næringsrig sø (3150)
	Brunvandet sø (3160)	Vandløb (3260)
	Våd hede (4010)	Tør hede (4030)
	Surt overdrev* (6230)	Tidvis våd eng (6410)
	Tørvelavning (7150)	Rigkær (7230)
	Arter:	
	Havlampret (1095)	Flodlampret (1099)
	Majsild (1102)	Stavsild (1103)
	Laks (1106)	Odde (1355)
	Vandranke (1831)	

Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 43		
Fugle:	Rørdrum (Y)	Skestork (Y)
	Knopsvane (T)	Pibesvane (T)
	Sangsvane (T)	Kortnæbbet gås (T)
	Grågås (T)	Bramgås (T)
	Mørkbuget knortegås (T)	Gravand (T)
	Pibeand (T)	Krikand (T)
	Spidsand (T)	Skeand (T)
	Hvinand (T)	Stor skallesluger (T)
	Havørn (T)	Rørhøg (Y)
	Blå kærhøg (T)	Fiskeørn (T)
	Vandrefalk (T)	Plettet rørvagtel (Y)
	Blishøne (T)	Klyde (TY)
	Pomeransfugl (T)	Hjejle (T)
	Almindelig ryle (TY)	Brushane (Y)
	Lille kobbersneppe (T)	Splitterne (Y)
	Fjordterne (Y)	Havterne (Y)
	Mosehornugle (Y)	

Naturtyper, fugle og arter, der udgør det gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. Tal i parentes henviser til de talkoder, som benyttes for naturtyper og arter fra habitatdirektivets bilag 1 og 2. * angiver at der er tale om en prioriteret naturtype. Ved fuglearter: "T" = trækfugl, "Y" = ynglefugl. Udpegningsgrundlaget for habitatområdet og fuglebeskyttelsesområdet er blevet revideret som beskrevet i basisanalysen.

De konkrete målsætninger for området er generelt, at den samlede forekomst af naturtyper, arter- og fugles levesteder i Natura 2000-området, uanset om de er kortlagt, skal være stabil eller i fremgang, såfremt de naturgivne forhold giver mulighed for det.

Afstanden fra nærmeste Natura 2000-område til det ansøgte areal er lidt mere end 7,5 km. Miljøpåvirkninger som følge af råstofindvinding af sand, grus og sten er meget lokale og vurderes på baggrund af mange års erfaringer og publikationer³⁴⁵ ikke at have en udstrækning af mere end op til ca. 200 meter. Dette gælder råstofindvinding under grundvandsspejl og indvinding af vand til grusvask, som kan medføre en mindre vandspejlspåvirkning nær råstofgraven. Øget støj, vibrationer, støv eller emissioner af kvælstofoxider, som uddør eller fortyndes inden for kort afstand, vil kun kunne påvirke de helt nære omgivelser til det ansøgte areal. Der er heller ingen forbindelse via overfladevand mellem graveområdet og Natura 2000-området. Hverken vandspejlspåvirkning, støj, støv, vibrationer eller emissioner vil kunne medføre påvirkninger på Natura 2000-områdets naturtyper eller udpegningsgrundlagets arter indenfor Natura 2000-området på grund af den store afstand hertil.

Region Midtjylland vurderer samlet, at råstofindvinding inden for det ansøgte areal kan ske uden at påvirke naturtyper eller arter på Natura 2000-områdets udpegningsgrundlag eller Natura 2000-områdets integritet. Råstofindvindingen vil hverken direkte eller indirekte påvirke bevaringsmålsætningerne for Natura 2000-området, og regionen finder derfor, at der ikke skal foretages en nærmere konsekvensvurdering af virkninger på Natura 2000-området, jf. habitatbekendtgørelsens § 6, stk. 2. Tilsvarende gør sig gældende for øvrige, mere fjerntliggende Natura 2000-områder.

³ Grontmij A/S, 2011: Teknisk notat. Råstofindvindingens kvantitative påvirkning af grundvand. Projekt 30.5403.14. 30. august 2011.

⁴ Region Hovedstaden, 2015: Monitoring af vandstand ved Store Rosenbusk Grusgrav. Evalueringsrapport. COWI A/S, A030542, version 2.0, dateret 05-03-2015.

⁵ Miljøstyrelsen, 2000: Følgevirkning af råstofgravning under grundvandsspejlet. Miljøprojekt nr. 526.

C. Bilag IV-artsvurdering

Indledende foretager regionen en skrivebordskortlægning, hvor "Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV - til brug i administration og planlægning"⁶ samt NOVANAs artsregistreringer anvendes til at give et overblik over de bilag IV-arter, der kan forventes at forekomme i området. Denne indledende øvelse suppleres af en søgning på flere naturdatabaser, herunder Naturdata⁷, Arter.dk⁸, Naturbasen.dk⁹ der viser konkrete registreringer af bilag IV-arter m.fl.

Ansøger har, som supplement til ansøgningen, indsendt en kortlægningsrapport for bilag IV-arter indenfor og omkring det ansøgte areal i forbindelse med det indsendte ansøgningsmateriale.

På baggrund af ovenstående vurderer Region Midtjylland, at det er sandsynligt, at følgende bilag IV-arter kan forekomme inden for eller i nærheden af projektområdet: odder, vandflagermus, sydflagermus, trolldflagermus, skimmelflagermus, markfirben og spidssnudet frø. Strandtudse er generelt ikke udbredt i området, men findes typisk i tidligere eller aktive råstofgrave.

Der er taget opslag i de førnævnte naturdatabaser, hvor følgende arter er de nærmeste registreringer på det ansøgte areal. Der er registreret odder i et vandløb ca. 2,6 km sydvest for det ansøgte areal. Nærmeste registreringer af flagermus er ved Brejning efterskole ca. 6 km mod nordøst, hvor der er registreret vandflagermus, trolldflagermus og sydflagermus. Der er registreret spidssnudet frø i Dejbjerg Plantage ca. 8 km syd for det ansøgte areal.

Der er ikke registreringer af forekomster af beskyttede arter efter habitatdirektivets bilag IV inden for indvindingsarealet, hvor der i dag allerede sker indvinding af råstoffer.

Odder

Odderens yngle- og rasteområde omfatter uforstyrrede vandløb, søer, moser og fjordområder, med gode muligheder for skjul i form af vegetation. Det ansøgte areal, hvor der skal foretages råstofindvinding, vil med tiden blive udformet til et sted med en eller flere søer, men vil under råstofindvindingen være et forstyrrende sted

⁶ Aarhus Universitet og DCE – Nationalt Center for Miljø og Energi, 2023: Opdatering af: Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets Bilag IV - Videnskabelig rapport nr. 520.

⁷ Naturdata – Danmarks Miljøportal (miljoeportalen.dk), opslag d. 29. oktober 2024.

⁸ Arter – Fundsøgning (arter.dk), opslag d. 29. oktober 2024.

⁹ Naturbasen – Observation (licens) (naturbasen.dk), opslag d. 29. oktober 2024.

med maskiner, der indvinder i søerne. Arealet vurderes derfor ikke at være egnet yngle- eller rasteområde for arten.

Flagermus

En del flagermusarter har yngle- og rasteområder i hulheder i træer og i gamle bygninger. De omkringliggende arealer med træbevoksning udgør potentielle yngle- og rasteområder for flagermus, men der er ikke konkrete registreringer på eller nær arealerne.

I forbindelse med det ansøgte råstofindvindingsprojekt vil der ikke blive fældet træer eller nedrevet bygninger, som vil kunne fungere som yngle- og rasteområder.

Region Midtjylland vurderer, at råstofindvindingen ikke vil påvirke eventuelle flagermus, da driften af råstofindvindingen ikke medfører væsentlige påvirkninger udenfor projektarealet, og da der ikke findes nogle egnede yngle- eller rasteområder indenfor det ansøgte areal, som vil blive påvirket.

Markfirben

Markfirben yngler- og raster typisk på varme og veldrænede arealer, der er kraftigt soleksponeret, og som indeholder skjulesteder som stensætninger og -bunker. Det nærmeste fund af markfirben er fra Hoverdal plantage 9,5 km mod nord. Markfirben har en meget ringe evne til at kolonisere nye levesteder på afstand til de eksisterende. Arten bevæger sig almindeligt højst ca. 100 meter væk fra dens faste levested. Ved etablering af nye levesteder ved siden af eksisterende levesteder, er koloniseringsevnen begrænset til en spredningsafstand på få hundrede meter årligt.

I forbindelse med ansøgningsmaterialet er der indsendt en kortlægningsrapport for bilag IV-arter. I rapporten er der blevet kortlagt for markfirben på seks dellokationer indenfor og omkring det ansøgte areal, der på baggrund af besigtigelse ikke kunne udelukkes at have potentiale for forekomst af markfirben. På hver af de seks lokaliteter, der blev vurderet at have potentiale for forekomst af markfirben, blev der foretaget kortlægninger over to runder. Der blev ikke observeret markfirben eller andre krybdyr i forbindelse med kortlægningerne.

Da der ikke forekommer markfirben i området, vurderes projektet ikke at ville medføre negativ påvirkning på markfirben, og projektet vurderes ikke at ville påvirke yngle- og rasteområder for arten.

Padder

Spidssnudet frø lever i tilknytning til vandhuller, gerne sure, næringsfattige vandhuller uden fisk og med en lav bredzone. Uden for yngletiden (omkring april) lever de adulte padder på land i nærheden af vandhullerne og i oktober til marts går de i dvale.

Søen, der bliver etableret i forbindelse med råstofindvindingen, vil efter endt råstofindvinding kunne udvikle sig til et yngle- og

rasteområde for padder, men med de store forstyrrelser med råstofindvinding i søen, hvor der er stejle bredder, fungerer området ikke på nuværende tidspunkt som et egnede yngle- og rasteområde for arterne. Region Midtjylland vurderer dermed ikke, at der er egnede yngle- eller rasteområder for spidssnudet frø indenfor eller i nær tilknytning til indvindingsarealet.

Strandtudse lever overordnet langs de indre danske kyststrækninger og fjorde, ved klitlavninger, kystlaguner, strandsøer, afgræssede lavvandede områder samt i lavvandede lysåbne partier som i grusgrave. De nærmeste kendte forekomster af strandtudser er ved Vesterby ved Ringkøbing ca. 11 km mod vest. Yngle- og rasteområder for arten vil normalt være at finde inden for det samme område, da strandtudsen normalt ikke vandrer over vanskelige fremkommeligt terræn. Strandtudsen vandrer helst hvor den ikke møder for mange forhindringer, dvs. områder eller ledelinjer med ingen til lav vegetation. Der findes dog ikke entydige opgørelser over strandtudsens spredningsevner.

I forbindelse med ansøgningsmaterialet er der indsendt en kortlægningsrapport for bilag IV-arter. I rapporten er der blevet kortlagt for strandtudser. Strandtudser blev kortlagt ved lytning efter kvækkende individer om aftenen/natten i den aktive grusgrav og ved alle § 3- søer og moser, samt andre søer der ikke er omfattet af § 3- beskyttelse indenfor 1,5 km afstand til Ølstrup grusgrav (sammenlagt 33 lokaliteter). Der blev ikke observeret strandtudse i forbindelse med kortlægning af området, og der blev ikke observeret strandtudse ved lytning.

Da der ikke forekommer strandtudse i området, vurderes projektet ikke at ville medføre negativ påvirkning på strandtudse, og projektet vurderes ikke at ville påvirke yngle- og rasteområder for arten.

Projektet vil samlet set ikke indebære ændring af jord- og stendiger, fældning af træer, nedrivning af ældre bygninger, ændringer af nærliggende overfladevand eller andre lokaliteter, som ville kunne fungere som yngle eller rasteområde for bilag IV-arter.

Da projektet ikke medfører væsentlige påvirkninger uden for det ansøgte indvindingsareal, vurderer Region Midtjylland, at yngle- og rasteområder for bilag IV-arter ikke vil blive beskadiget eller ødelagt, som følge af projektet.

På baggrund af ovenstående gennemgang af arter og konkrete vurderinger i forhold til råstofindvindingens potentielle påvirkning, vurderer Region Midtjylland, at projektet ikke kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder for dyre- eller plantearter eller påvirke den økologiske funktionalitet for nogen arter optaget på habitatdirektivets bilag IV.

Regionen vurdering dermed ikke, at der skal foretages en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på konkrete bilag IV arter jf. habitatbekendtgørelsen.